

Előszó

„Kérdéseknek kis sorozata ez «Budapest múltjából». Kérdéseké, melyek már felmerültek, de válasz nélkül maradtak, és kérdéseké, melyeket az érdeklődő még sohasem vett fel s most csodálkozva látja, hogy ezekben a jelentéktelennek látszó feladatokban mennyi számottevő adattal tud szolgálni a lelkiismeretes elmerülés.” – Olvashatjuk a *Tanulmányok Budapest Múltjából* első, 1932-ben megjelent kötetéhez Sipőcz Jenő, Budapest főváros polgármestere által írt előszóban. A főváros múzeumának város-történeti évkönyve indulása óta kisebb-nagyobb kihagyásokkal jelent meg. A második világháború derekáig a X. kötetig jutott el, amit egy hosszabb szünet követett. A Fővárosi Tanács végül 1954-ben döntött úgy, hogy újraindítja a múzeum évkönyvét; így jelenhetett meg 1955-ben a TBM 11. kötete. A rendszerváltásig tartó időszakban ismét változó intenzitással jelentek meg az egyes kötetek, végül 1996 óta rendszeresen adja ki a Budapesti Történeti Múzeum az egyetlen, kifejezetten a főváros történetével foglalkozó periodikát.

2023-ban Budapest a városeyesítés 150. évfordulóját ünnepelte. Ez alkalmából az időközben jelentősen átalakult szerkesztőség úgy döntött, hogy a TBM következő, 48. száma megújult tartalommal és külsővel fog megjelenni. A megújult struktúra egyik fontos elemét az évről-évre változó tematikus blokk bevezetése jelenti. Az első megújult szám témájának az évfordulóhoz kapcsolódóan a *Városháza, városirányítás, városi (ön)reprezentáció* címet adtuk. Így a kötet e részében elsősorban olyan írásokat talál az olvasó, amelyek a városháza épületével, szimbólumaival, valamint a városházán működő hivatalnokok, illetve a várost irányító elitek történetével foglalkoznak.

A *Látószög* című rovatba olyan tanulmányokat gyűjtöttünk, amelyek a főváros építészet-, technika-, kultúr- vagy társadalomtörténetének más-más szeletét és korszakát mutatják be. A *Műhely* címmel ellátott részben pedig elsősorban a múzeum gyűjteményeihez, műtárgyaihoz, azok restaurálásához, illetve tudományos feldolgozásához vagy éppen a múzeumtörténethez kapcsolódó írások olvashatók.

A *Tanulmányok Budapest Múltjából* a 48. kötettől fogva nem csupán szerkezetében és tartalmában újul meg; az évkönyvet a teljesen átalakult tördeléssel, újratervezett borítóval, és egyúttal új – pontosabban az eredeti, első megjelenéskorinak megfelelő – méretben veheti kézbe az olvasó.